

## DIREKTYVOS

## EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/123/EB

2009 m. spalio 21 d.

iš dalies keičianti Direktyvą 2005/35/EB dėl taršos iš laivų ir sankcijų už pažeidimus įvedimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę <sup>(1)</sup>,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos <sup>(2)</sup>,

kadangi:

(1) Direktyva 2005/35/EB <sup>(3)</sup> ir šia direktyva siekiama suderinti su tarša iš laivų susijusių pažeidimų, kuriuos padarė fiziniai arba juridiniai asmenys, sąvokos apibrėžtį, šių asmenų atsakomybės apimtį ir sankcijų, kurios fiziniams asmenims gali būti skiriamos už tokias nusikalstamas veikas, baudžiamąjį pobūdį.

(2) 2007 m. spalio 23 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismas panaikino <sup>(4)</sup> 2005 m. liepos 12 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2005/667/TVR dėl baudžiamosios teisės sistemos stiprinimo, įgyvendinant teršimui iš laivų taikomą teisę <sup>(5)</sup>, kuriuo Direktyva 2005/35/EB buvo papildyta baudžiamosios teisės priemonėmis. Šia direktyva turėtų būti užpildyta priėmus teismo sprendimą atsi-radusi teisės spraga.

(3) Baudžiamosios sankcijos, kuriomis išreiškiamas kitoks visuomenės nepritarimas nei administracinių sankcijų atveju, užtikrina, kad bus geriau laikomasi galiojančių teisės aktų, skirtų kovoti su tarša iš laivų, ir jos turėtų būti pakankamai griežtos, kad atgrasytų visus potencialius teršėjus nuo bet kokio šių teisės aktų pažeidimo.

(4) Siekiant, kad būtų pagerinta saugi laivyba ir užkirstas kelias laivų sukeliama taršai, ES lygiu jau priimtas suderintų teisės aktų rinkinys. Šie teisės aktai skirti laivo vėliavos valstybėms, laivų savininkams ir frachtuotojams, klasifikacinėms bendrovėms, uosto ir pakrantės valstybėms. Minėtus teisės aktus papildančią esamą sankcijų už bet kokius neteisėtus teršalų išmetimus iš laivų sistemą būtina dar labiau stiprinti įvedant baudžiamąsias sankcijas.

(5) Bendros baudžiamųjų sankcijų taisyklės leidžia valstybėse narėse bei tarp jų taikyti veiksmingesnius tyrimo ir bendradarbiavimo metodus.

(6) Valstybės narės taip pat turėtų taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas visoje Bendrijoje ir juridiniams asmenims, nes dažnai taršos iš laivų pažeidimai padaromi dėl juridinių asmenų interesų arba jų naudai.

(7) Taikant Direktyvą 2005/35/EB turėtų būti taikomos tik šioje direktyvoje nustatytos išimtys. Todėl ta direktyva turėtų būti taikoma ir tam tikrų kategorijų fiziniams ir juridiniams asmenims, pavyzdžiui, krovinių laivų savininkams ar klasifikacinėms bendrovėms.

(8) Pagal šią direktyvą valstybės narės turėtų būti įpareigosotos nacionalinės teisės aktuose numatyti baudžiamąsias sankcijas už tokių teršalų išmetimą, kuriam taikoma ši direktyva. Ši direktyva neturėtų nustatyti pareigų, susijusių su tokių sankcijų ar kitos prieinamos teisėsaugos sistemos taikymu konkrečioms atvejams.

<sup>(1)</sup> OL C 77, 2009 3 31, p. 69.

<sup>(2)</sup> 2009 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepas- kelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas.

<sup>(3)</sup> OL L 255, 2005 9 30, p. 11.

<sup>(4)</sup> Byla C-440/05 Komisija prieš Tarybą, 2007 m. Rink., p. I-9097.

<sup>(5)</sup> OL L 255, 2005 9 30, p. 164.

- (9) Pagal šią direktyvą neteisėtas teršalų išmetimas iš laivų turėtų būti laikomas nusikalstama veika, jei tai buvo padaryta tyčia, dėl nusikalstamo pasitikėjimo ar nusikalstamo nerūpestingumo, ir jei dėl to pablogėja vandens kokybė. Ne tokie sunkūs neteisėto teršalų išmetimo iš laivų atvejai, kai vandens kokybė nepablogėja, neturi būti laikomi nusikalstamomis veikomis. Pagal šią direktyvą toks teršalų išmetimas turėtų būti laikomas nedidelio teršalų kiekio išmetimu.
- (10) Atsižvelgus į poreikį užtikrinti aukštą saugos ir aplinkos apsaugos lygį jūrų transporto sektoriuje bei siekiant užtikrinti principo, pagal kurį teršėjas atlygina aplinkai sukeltą žalą, veiksmingumą, pakartotiniai nedidelio teršalų kiekio išmetimai, kurie ne kiekvienas atskirai, bet bendrai pablogina vandens kokybę, turėtų būti laikomi nusikalstama veika.
- (11) Ši direktyva nedaro įtakos kitoms atsakomybės sistemoms už teršimą iš laivų padarytą žalą pagal Bendrijos, nacionalinę arba tarptautinę teisę.
- (12) Jurisdikcija tokių nusikalstamų veikų atžvilgiu turėtų būti nustatoma vadovaujantis valstybių narių nacionaline teise ir atsižvelgiant į jų įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę.
- (13) Valstybės narės turėtų pateikti Komisijai informaciją apie šios direktyvos įgyvendinimą, kad Komisija galėtų įvertinti jos poveikį.
- (14) Kadangi šios direktyvos tikslų valstybės narės pavieniui negali deramai pasiekti, ir kadangi dėl tarptautinio žalos, kurią gali sukelti atitinkamas elgesys, pobūdžio bei dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (15) Šioje direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir ji atitinka Europos Sąjungos sutarties 6 straipsniu pripažintus principus, patvirtintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje.
- (16) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisės aktų leidybos<sup>(1)</sup> 34 punktą valstybės narės dėl savo ir Bendrijos interesų raginamos parengti lenteles, kurios turėtų kuo geriau atspindėti šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, bei viešai jas paskelbti.

- (17) Todėl Direktyva 2005/35/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

#### 1 straipsnis

#### Direktyvos 2005/35/EB pakeitimai

Direktyva 2005/35/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl taršos iš laivų ir sankcijų už taršos pažeidimus, įskaitant baudžiamąsias, įvedimo“;

- 2) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šios direktyvos tikslas – įtraukti į Bendrijos teisę tarptautinius standartus taršos iš laivų srityje ir užtikrinti, kad už teršalų išmetimus atsakingiems asmenims būtų taikomos atitinkamos sankcijos, įskaitant baudžiamąsias, siekiant pagerinti saugumą jūroje ir sustiprinti jūros aplinkos apsaugą nuo taršos iš laivų.“;

- 3) 2 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„5. „Juridinis asmuo“ – tokį statusą pagal taikytiną nacionalinę teisę turintis juridinis asmuo, išskyrus valstybes, pagal valstybės suteiktus įgaliojimus veikiančias viešosios valdžios institucijas ir viešąsias tarptautines organizacijas.“;

- 4) 4 ir 5 straipsniai pakeičiami taip:

#### „4 straipsnis

#### Pažeidimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad teršalų išmetimas iš laivų, įskaitant nedidelius teršalų kiekio išmetimų atvejus, bet kurioje iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų teritorijų būtų laikomas pažeidimu, jei tai padaroma tyčia, dėl nusikalstamo pasitikėjimo ar nusikalstamo nerūpestingumo.

2. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad visi fiziniai ar juridiniai asmenys, padarę pažeidimą kaip apibrėžta 1 dalyje, galėtų būti patraukti atsakomybėn.

<sup>(1)</sup> OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

*5 straipsnis***Išimtys**

1. Teršalų išmetimas bet kurioje iš 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų teritorijų nelaikomas pažeidimu, jei juo įvykdomos Marpol 73/78 I priedo 15, 34, 4.1 ar 4.3 taisyklėse arba II priedo 13, 3.1.1 ar 3.1.3 taisyklėse nustatytos sąlygos.

2. Teršalų išmetimas 3 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktuose nurodytose teritorijose nelaikomas savininko, kapitono ar igulos padarytu pažeidimu, jei juo įvykdomos Marpol 73/78 I priedo 4.2 taisyklėje arba II priedo 3.1.2 taisyklėje nustatytos sąlygos.“;

5) po 5 straipsnio įterpiami šie straipsniai:

*„5a straipsnis***Nusikalstamos veikos**

1. Valstybės narės užtikrina, kad 4 ir 5 straipsniuose apibrėžti pažeidimai būtų laikomi nusikalstamomis veikomis.

2. 1 dalis netaikoma nedidelio teršalų kiekio išmetimams, kai dėl padarytos veikos nepablogėja vandens kokybė.

3. Pakartotiniai nedidelio teršalų kiekio išmetimai, kurie ne kiekvienas atskirai, bet bendrai pablogina vandens kokybę, laikomi nusikalstama veika, jei tai padaroma tyčia, dėl nusikalstamo pasitikėjimo ar nusikalstamo nerūpestingumo.

*5b straipsnis***Kurstymas, padėjimas ir bendrininkavimas**

Valstybės narės užtikrina, kad už kurstymą įvykdyti 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytą tyčinį pažeidimą arba padėjimą ir bendrininkavimą jį įvykdant būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.“;

6) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

*„8 straipsnis***Sankcijos**

Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 4 ir 5 straipsniuose apibrėžtus pažeidimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos.“;

7) po 8 straipsnio įterpiami šie straipsniai:

*„8a straipsnis***Sankcijos fiziniams asmenims**

Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 5b straipsnyje nurodytas veikas būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos.

*8b straipsnis***Juridinių asmenų atsakomybė**

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti patraukti atsakomybėn už 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 5b straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, kurias jų naudai padarė individualiai ar kaip juridinio asmens organo narys veikęs asmuo, užimantis šio juridinio asmens struktūroje vadovaujančias pareigas, remiantis tuo, kad jis:

a) turi įgaliojimus atstovauti juridinį asmenį;

b) turi teisę priimti sprendimus juridinio asmens vardu; arba

c) turi teisę vykdyti to juridinio asmens kontrolę.

2. Be to, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad juridinį asmenį būtų galima patraukti atsakomybėn tais atvejais, kai dėl nepakankamos 1 dalyje nurodyto fizinio asmens vykdomos priežiūros ar kontrolės jam pavaldžiam fiziniam asmeniui buvo sudarytos sąlygos padaryti šio juridinio asmens naudai 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 5b straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką.

3. Juridinio asmens atsakomybė pagal 1 ir 2 dalis neužkerta kelio fizinių asmenų, dalyvavusių vykdant, kurstant arba padedant įvykdyti 5a straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 5b straipsnyje nurodytas nusikalstamas veikas, baudžiamajam persekiojimui.

*8c straipsnis***Juridiniams asmenims taikomos sankcijos**

Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad pagal 8b straipsnį atsakomybėn patrauktam juridiniam asmeniui būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos.“

*2 straipsnis***Perkėlimas**

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus šiai direktyvai įgyvendinti, ne vėliau kaip 2010 m. lapkričio 16 d. Valstybės narės nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstus.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

*3 straipsnis*

**Įsigaliojimas**

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

*4 straipsnis*

**Adresatai**

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. spalio 21 d.

*Europos Parlamento vardu*

*Pirmininkas*

J. BUZEK

*Tarybos vardu*

*Pirmininkė*

C. MALMSTRÖM

---